

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/42/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6219201804
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6219201804.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudkýň JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jany Haluškovej ako členiek senátu, v právnej veci navrhovateľky: X. D., nar. XX. marca XXXX, trvale bytom L. XXX/X, E. T., toho času E. XX, E. T., proti manželovi: W. I. D., nar. XX. apríla XXXX, trvale bytom L. XXX/X, E. T., o rozvod manželstva, o odvolaní manžela proti rozsudku Okresného súdu Veľký Krtíš, č.k. 13Pc/33/2019-56 zo dňa 3. júla 2020, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Veľký Krtíš (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 13Pc/33/2019-56 zo dňa 3. júla 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) manželstvo navrhovateľky X. D. a druhého manžela W. I. D., uzavreté dňa 16.06.1990, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu E. T. vo zväzku 3, ročník XXXX, na strane XXX, pod por.č. XX rozviedol (prvá výroková veta). O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (druhá výroková veta).

1.1 Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že rozvodu manželstva sa domáhala navrhovateľka z dôvodu, že s manželom v spoločnej domácnosti nežijú od 21.04.2018, spoločne nehospodária a manželstvo neplnilo už žiadnu zo svojich funkcií. K rozpadu manželských vzťahov a opusteniu spoločnej domácnosti došlo z dôvodu požívania alkoholických nápojov manželom. Uvedenú situáciu umocnila skutočnosť, že navrhovateľke bolo diagnostikované vážne ochorenie, potrebovala pokoj pre riešenie svojho zdravotného stavu. Druhý manžel s návrhom na rozvod manželstva nesúhlasil, tvrdil, že navrhovateľku miluje, jeho nezáujem o ňu bol zapríčinený len atmosférou nedorozumenia, iba rešpektoval jej výslovné želania, aby sa nevracal, kým si nevyrieši svoje problémy. V priebehu konania navrhol, aby s navrhovateľkou absolvovali manželskú poradňu.

1.2 Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o návrhu aplikoval ustanovenia § 23 ods.1-3, § 18, § 19 ods.1 zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 36/2005 Z.z.“ alebo „Zákon o rodine“); vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, listinami nimi predloženými a rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš č.k. 3T/25/2019-87 zo dňa 23.05.2019 (ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, z dôvodu, že manžel pod vplyvom alkoholu viedol osobné motorové vozidlo, čím spáchal prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, za čo bol odsúdený na trest povinnej práce vo výmere 100 hodín, trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá po dobu 12 mesiacov a bolo mu uložené protialkoholické liečenie ústavnou formou).

1.3 Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že účastníci konania uzatvorili manželstvo dňa 16.06.1990, z manželstva pochádzajú dve deti, v čase rozhodnutia okresného súdu plnoleté. Navrhovateľka za primárny dôvod manželstva považovala dlhoročný alkoholizmus manžela, jeho neschopnosť s alkoholizmom skončiť, podrobiť sa liečeniu. Tento stav sa prejavoval tým, že jej manžel okrem iného vulgárne nadával, nebola s ním schopná zotrvať v spoločnej domácnosti. Opustiť spoločnú domácnosť sa rozhodla aj z dôvodu, že trpí život ohrozujúcou chorobou; po opustení spoločnej domácnosti v apríli 2018 sa do spoločnej domácnosti nevrátila. Manžel potvrdil existujúce problémy v manželstve, ktoré videl v nadmernej tvrdohlavosti navrhovateľky, riešení problémov hádkami. Priznal, že problémy s opakovanou stratou zamestnania riešil alkoholom. Aj v tejto situácii sa snažil k navrhovateľke správať slušne, napriek tomu mu opakovane vravievala, aby zmizol, pohrýzla ho, chcela skočiť z okna. Po jednom nepríjemnom telefonáte s ňou požil zo stresu alkoholické nápoje, následne bol zastavený hliadkou pod vplyvom alkoholu, vedúc motorové vozidlo. Za takýto skutok bol právoplatne odsúdený, bolo mu nariadené protialkoholické liečenie; po návrate z protialkoholického liečenia sa alkoholu nedotkol. Súd prvej inštancie z nepopretého tvrdenia navrhovateľky tiež zistil, že manželia sa intímne nestýkali už zhruba dva roky pred jej odchodom zo spoločnej domácnosti, polroka pred odchodom zo spoločnej domácnosti spoločne finančne nehospodárili. V tomto smere okresný súd uzavrel, že manželia už niekoľko rokov spoločne neuspokojujú potreby rodiny, manželstvo neplní biologickú funkciu a s prihliadnutím na plnoletosť detí pochádzajúcich z manželstva ani funkciu výchovnú. Manželia si neposkytujú pomoc ani v chorobe. Nedošlo k zhode na dôvodoch, pre ktoré manžel po diagnostikovanom onkologickom ochorení navrhovateľky, nevyvinul aktivitu, aby sa s ňou zblížil a bol jej oporou. Bolo však preukázané, že manžel navrhovateľku žiadnym spôsobom nekontaktoval a ani navrhovateľka nie je ochotná pomôcť manželovi v problémoch súvisiacich s abstinenciou od alkoholu.

1.4 Na základe uvedeného mal súd prvej inštancie za preukázané, že vzťahy medzi manželmi sú vážne a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoju spoločenskú funkciu a ani od jedného z manželov nemožno reálne očakávať obnovenie manželského spolužitia. Navrhovateľka odmieta akýkoľvek kontakt s manželom, a to i formou navrhovanej manželskej poradne. K jej absolvovaniu môže súd manželov len vyzvať, a to len za predpokladu, ak to považuje za účelné a ak to umožňujú okolnosti prípadu.

1.5 Snahu manžela o záchranu manželstva nepovažoval okresný súd za dostatočnú; od opustenia spoločnej domácnosti navrhovateľku kontaktoval telefonicky len raz a jedenkrát ju navštívil. Aj keď sa podľa vlastného tvrdenia manžel alkoholu v súčasnosti vyhýba, svoje tvrdenia, že navrhovateľku ľúbi a chce byť jej oporou, skutkami nepreukázal.

1.6 Za zisteného skutkového stavu považoval súd prvej inštancie manželstvo účastníkov konania už len za formálne, neplniace žiadnu so svojich spoločenských funkcií. I zamietnutie návrhu na rozvod manželstva za jednoznačnej neochoty navrhovateľky obnoviť manželské spolužitie, by nevytvorilo reálny záujem manželov o toho druhého, bolo by len aktom, ktorý by umelo udržal v platnosti zväzok, ktorého pojmové znaky vymizli a nie je možné očakávať ich obnovenie. Z uvedeného dôvodu okresný súd aplikujúci ustanovenie § 23 zákona č.36/2005 Z.z. manželstvo účastníkov konania rozviedol.

1.7 Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie aplikoval ustanovenie § 52 zákona č.161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“) a nárok na náhradu trov konania nepriznal žiadnemu z účastníkov; v konaní neboli tvrdené ani zistené žiadne špecifické okolnosti prípadu, ktoré by priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov odôvodňovali.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal manžel (ďalej v texte aj „odvolateľ“) v zákonnej lehote odvolanie.

2.1 V podanom odvolaní uviedol, že už absolvoval ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou, skončoval s požívaním alkoholu ako primárneho dôvodu pre rozvod manželstva a má zato, že súd túto skutočnosť dostatočne nezohľadnil. Zároveň vyjadril, že svoju manželku nesmierne miluje a odborná pomoc manželskej poradne sa mu javí ako vhodné riešenie pre oboch manželov.

3. Navrhovateľka sa k podanému odvolaniu nevyjadrila, zásielku súdu s výzvou na vyjadrenie v odbernej lehote neprevzala.

4. Ďalšie relevantné vyjadrenia podané neboli.

5. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu § 65 a § 66 C.m.p, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 C.s.p. a odvolaním napadnuté rozhodnutie okresného súdu v zmysle § 387 ods. 1, ods.2 C.s.p. ako vecne správne potvrdil a to z nasledovných dôvodov:

5.1 Podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len a skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6. Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie manžela nie je dôvodné; krajský súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu, pretože tento vykonal v prejednávanej veci dostatočné dokazovanie, skutkový stav zistil úplne a správne a z tohto vyvodil aj správny právny záver. So všetkými skutočnosťami uvádzanými odvolateľom sa súd prvej inštancie náležitým a presvedčivým spôsobom vysporiadal, jeho rozhodnutie spĺňa všetky požiadavky kladené na zákonné rozhodnutie. Prvostupňový súd sa dôsledne zaoberal so všetkými otázkami, ktoré boli rozhodujúce v prejednávanej veci vrátane tých, na ktoré poukázal odvolateľ.

6.1 Zákon o rodine vo svojich ustanoveniach (§ 22 zákona č. 36/2005 Z. z.) uvádza, že k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch; tieto dôvody na zánik manželstva rozvodom upravuje § 23 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z., z ktorého vyplýva, že súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

6.2 Po preskúmaní spisu odvolací súd konštatuje, že v danom prípade existujú objektívne preukázané skutočnosti, ktoré vedú k jednoznačnému záveru, že vzťahy medzi manželmi sú tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel. Z dokazovania, vykonaného okresným súdom, nesporne vyplýva, že manželia nevedú spoločnú domácnosť, spoločne nehospodária ani spolu intímne nežijú, deti pochádzajúce z manželstva sú v čase konania o rozvod manželstva plnoleté. Tieto objektívne preukázané skutočnosti sú de facto potvrdené aj samotným odvolateľom, ktoré žiadnym relevantným spôsobom nespochybnil ani v priebehu prvostupňového konania a ani v odvolaní. Inak povedané, odporca počas celého konania ani v odvolacom konaní nepredložil jediný relevantný dôkaz, ktorý by aspoň nepriamo preukazoval opak, teda že s navrhovateľkou žije v spoločnej domácnosti, že vedú spoločné hospodárenie a spolu intímne žijú. Manželstvo účastníkov konania je tak len formálne, nespĺňa žiadnu zo spoločenských funkcií predpokladaných Zákonom o rodine.

6.3 Pokiaľ odvolateľ v odvolaní uviedol, že sa podrobil ochrannému protialkoholickému liečeniu, touto skutočnosťou sa už zaoberal súd prvej inštancie, ktorý zdôraznil, že svoje tvrdenia, ktorými chcel obnoviť partnerský a manželský vzťah v konaní skutkami nepreukázal. Iba samotná skutočnosť, že sa manžel podrobil protialkoholickému liečeniu tak nie je skutočnosťou, aby mohlo dôjsť ku konštatovaniu o zachovaní čo len jednej zo spoločenských funkcií manželstva; niet však sporu o tom, že manžel sa ochrannému protialkoholickému liečeniu podrobil najmä pod ťarchou jemu uloženému ochrannému opatreniu v dôsledku rozsudku súdu, v ktorom mu povinnosť podrobiť sa protialkoholickému liečeniu bola uložená. Požívanie alkoholických nápojov manželom bolo síce primárnym dôvodom, pre ktorý navrhovateľka podala návrh na rozvod manželstva, bolo však aj dôvodom, pre ktorý sa v minulosti vzťahy medzi manželmi narušili, čo vyústilo do odchodu navrhovateľky zo spoločnej domácnosti už v apríli 2018. A dôvodom pre rozvod manželstva bola práve strata všetkých funkcií manželstva predpokladaných ustanoveniami Zákona o rodine.

6.4 Pokiaľ odvolateľ poukázal na skutočnosť, že svoju manželku miluje a za vhodné riešenie považuje podrobenie sa poradenskej činnosti prostredníctvom manželskej poradne, už súd prvej inštancie poukázal na to, že svoje tvrdenia, že chce byť oporou svojej manželke v konaní pred okresným súdom nepreukázal. Z vykonaného dokazovania je preukázaný len formálny charakter manželského zväzku, odvolateľ od rozpadu spoločnej domácnosti navrhovateľku kontaktoval len dvakrát. Odvolací súd je tak toho názoru, že nie je na mieste niekoho nútiť zotrvať v nefunkčnom manželstve proti

jeho vôli; dobrovoľné a slobodné rozhodnutie oboch manželov ako predpoklad pre ďalšie trvanie manželstva z postoja navrhovateľky nevyplýva. Naopak, jednoznačný a rozhodný postoj navrhovateľky, ktorá v manželstve zotrvať nemieni, je znakom trvalého rozvratu manželstva ako dôvodu pre jeho rozvod. Nič na tom nemení ani nesúhlas odvolateľa s rozvodom manželstva. Ak jeden z manželov presvedčivo deklaruje nezáujem zotrvať v manželstve, nemožno ho (a to ani súdnym rozhodnutím) nútiť, aby v manželstve zotrval. V konečnom dôsledku odvolateľ v podanom odvolaní viac menej potvrdzuje existenciu trvalého rozvratu manželských vzťahov, nepreukázal naplnenie ani jednej z funkcií manželstva, ktoré je tak iba formálnym zväzkom. Ak súd prvej inštancie uzavrel, že manželstvo nenapĺňa svoje poslanie a účel manželstva a absentuje citová, ekonomická i výchovná stránka manželstva, nemožno jeho záverom nič vytknúť. Nič by na tom nezmenilo ani absolvovanie poradenského procesu, ktorý napokon navrhovateľka kategoricky odmietla.

7. Z vyššie uvedeného dôvodu odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu postupom podľa § 387 ods.1, ods.2 ako vecne správny potvrdil, vrátane závislého výroku o nároku na náhradu trov konania, keď súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenie § 52 C.m.p..

8. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania aplikoval odvolací súd ustanovenie § 52 a § 58 C.m.p.. Vo veci ide o konanie o rozvod manželstva upravené Civilným mimosporovým poriadkom a odvolací súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ustanovenia § 55 C.m.p..

9. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.
Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky

minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).